

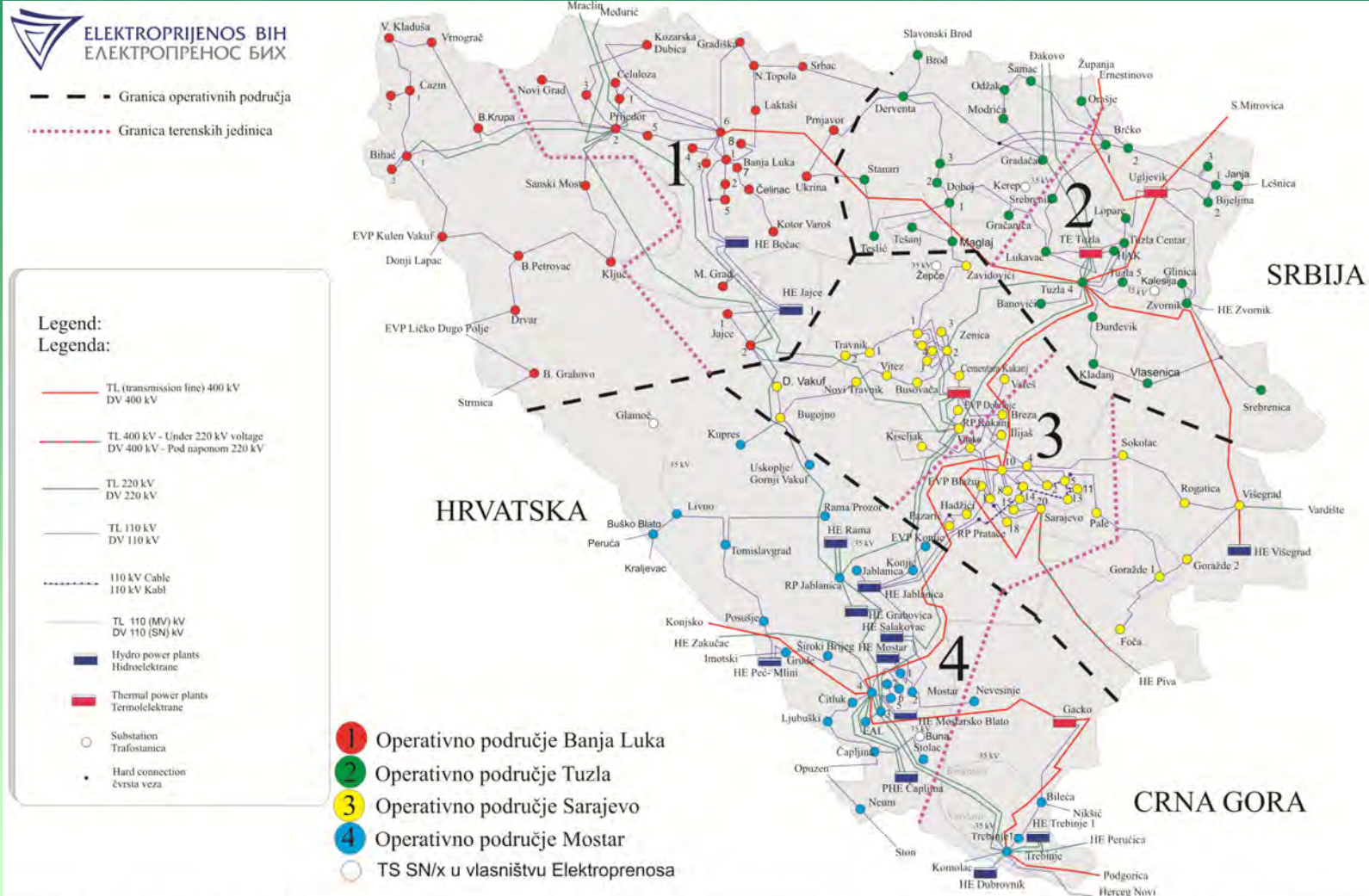
ELEKTROPRIJENOS BiH

IZMEĐU STRUKE I POLITIKE

KAKO DALJE?

Zdenko Vukić
Elektroprijenos BiH a.d. Banja Luka
zdenko.vukic@elprenosbih.ba

BOSANSKOHERCEGOVAČKI KOMITET

INSTALISANI KAPACITETI

Hidroelektrane	Instalisana snaga (MW)	Ukupno (MW)		Termoelektrane	Instalisana snaga (MW)	Raspoloživa snaga (MW)
Trebinje I	3x60	180		Tuzla	715	651
Trebinje II	8	8		G3	100	91
Dubrovnik (G2)	105	105		G4	200	182
Čapljina	2x210	420		G5	200	180
Rama	2x80	160		G6	215	198
Jablanica	6x30	180		Kakanj	450	398
Grabovica	2x58,5	117		G5	110	100
Salakovac	3x70	210		G6	110	90
Mostar	3x25	75		G7	230	208
Jajce I	2x30	60		Gacko	300	276
Jajce II	3x10	30		Ugljevik	300	279
Bočac	2x55	110				
Višegrad	3x105	315				
Peć-Mlini	2x15	30				
Mostarsko Blato	2x30	60				
UKUPNO HE u BiH		2060		UKUPNO TE u BiH		1604

PODACI O MREŽI

Dalekovodi 400 kV – 864,7 km

Dalekovodi 220 kV – 1524,8 km

Dalekovodi 110 kV – 3920,4 km

Ukupno: 6309,9 km

Ukupno sa OPGW-om 3783 km

PODATCI O MREŽI

Trafostanice 400 kV – 9

Trafostanice 220 kV – 8

Trafostanice 110 kV – 128

Ukupno: 145

Ukupan instalirani kapacitet transformacije 12 298 MVA

Trafostanice i elektrane su u SCADA sustavima.

Pokazatelj SAIFI u posljednjih 6 godina

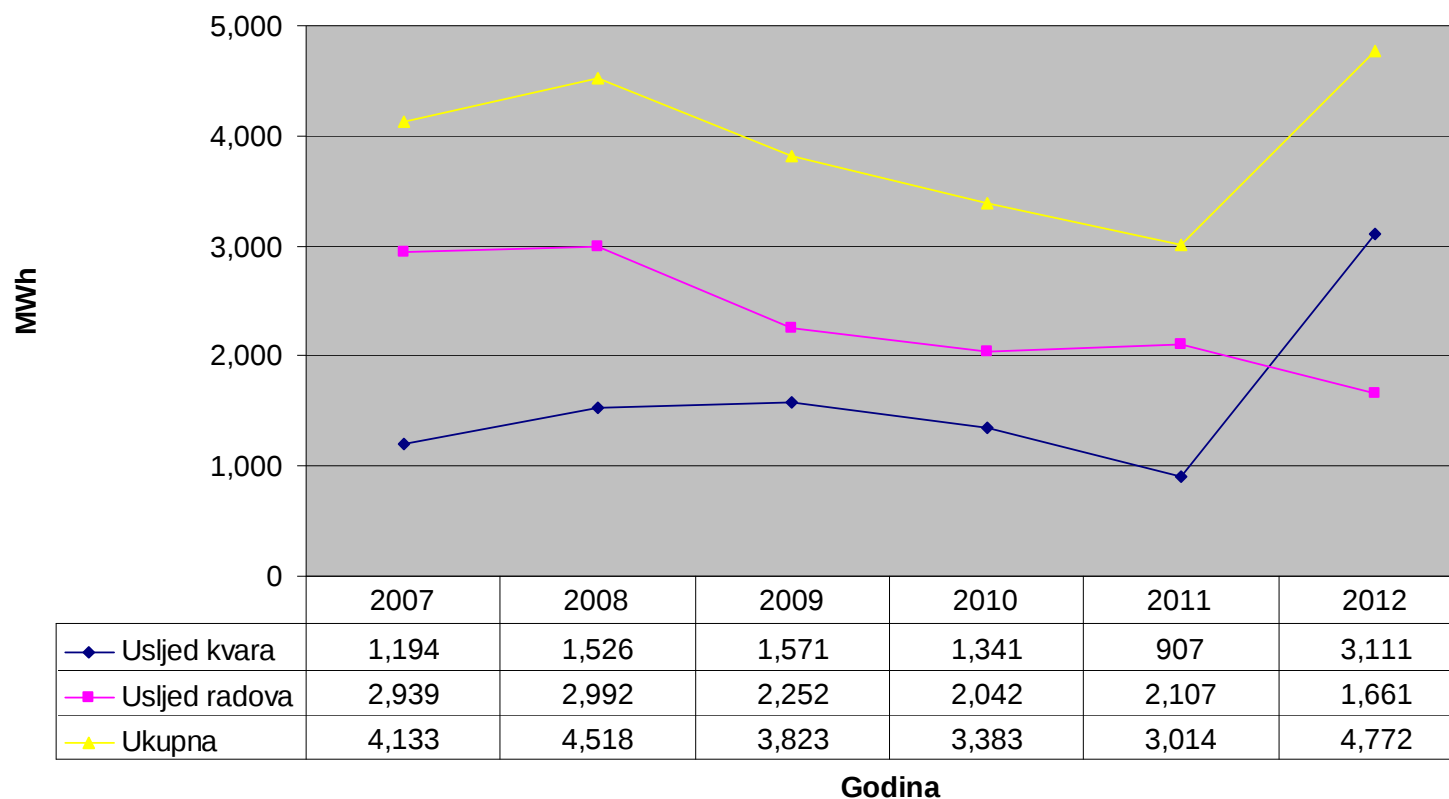
SAIFI	Elektroprenos			Elektroprenos + distribucija		
	Planirani zastoji	Neplanirani zastoji	Ukupno	Planirani zastoji	Neplanirani zastoji	Ukupno
2007	N/A	N/A	0	5.87	12.4	18.27
2008	2.49	1.58	4.07	6.18	11.99	18.17
2009	1.89	1.73	3.62	6.16	11.85	18.01
2010	2.06	1	3.06	7.08	10.04	17.12
2011	0.9	0.94	1.84	4.93	9.07	14
2012	0.87	1.16	2.03	4.27	8.53	12.8

Pokazatelj SAIDI u posljednjih 6 godina

SAIDI	Elektroprenos			Elektroprenos + distribucija		
	Planirani zastoji (min)	Neplanirani zastoji (min)	Ukupno (min)	Planirani zastoji (min)	Neplanirani zastoji (min)	Ukupno (min)
2007	N/A	N/A	0	929.17	786.36	1715.53
2008	503.58	103.03	606.61	847.61	877.17	1724.78
2009	324.46	77.14	401.6	810.02	661.66	1471.68
2010	213.07	94.17	307.24	533.78	742.87	1276.65
2011	142.69	52	194.69	516.17	459.32	975.49
2012	146.62	142.24	288.86	393.93	729.96	1123.89

NEISPORUČENA ENERGIJA

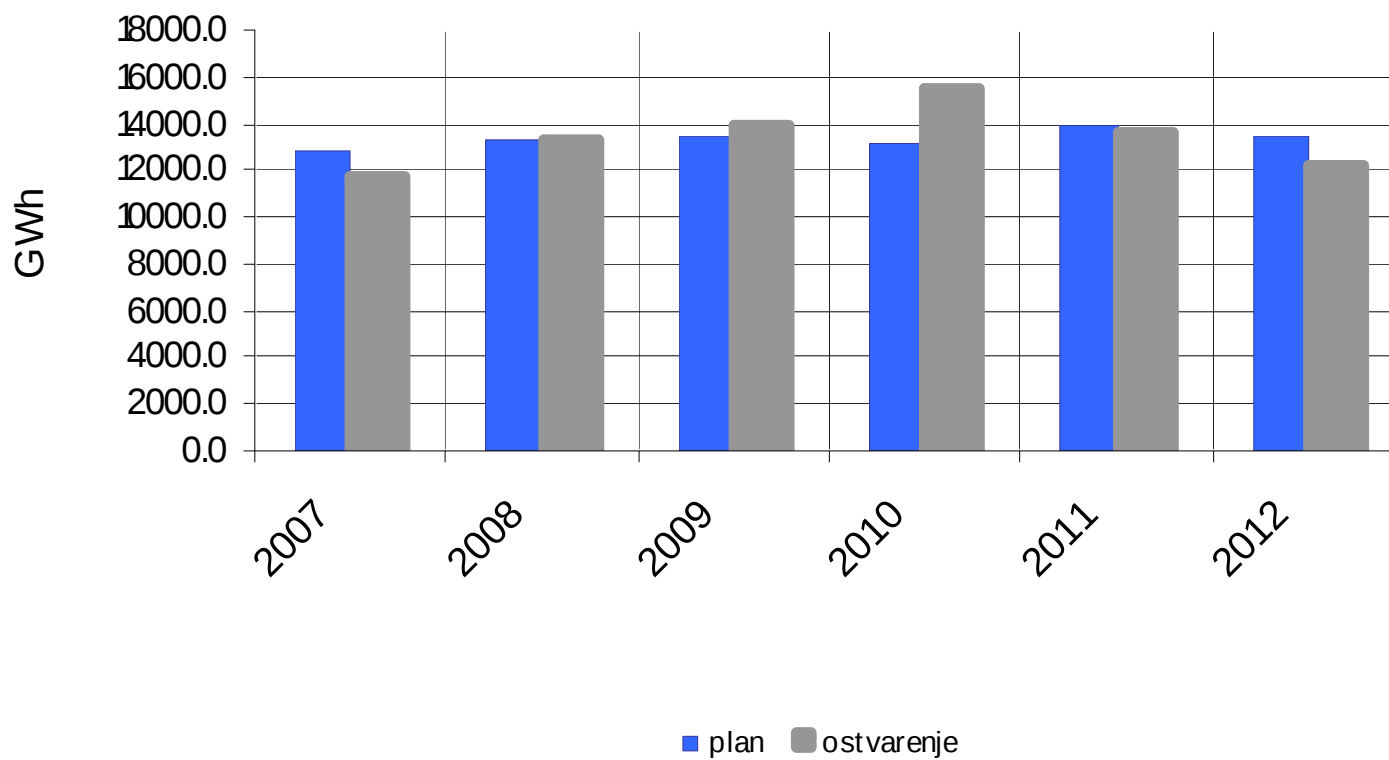
Poređenje ukupne neisporučene energije za period 2007 - 2012

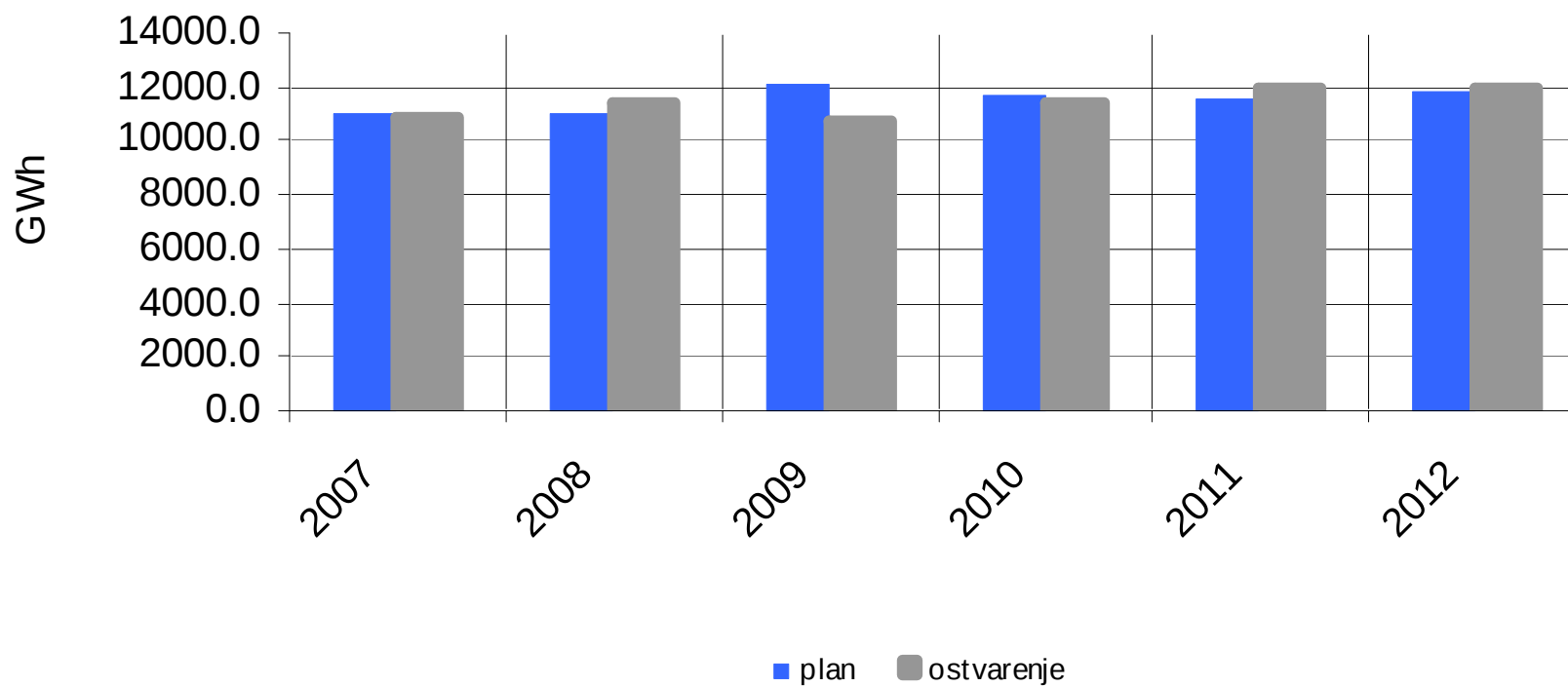
Ostvarenje bilansa u periodu 2007 - 2012 godina (na mreži prenosa)

GWh	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Suma 2007-2012.god.	Ostvaren je (%)
Proizvodnja - plan	12769.1	13329.8	13486.5	13112.2	13994.4	13385.7	80077.7	
Proizvodnja - ostvarenje	11778.6	13278.1	14005.6	15470.3	13685.8	12234.3	80452.7	100.5
Prijem iz drugih EES	3733.9	3436.8	2980.2	3275.5	4189.2	4516.9	22132.5	
Ukupno (2+3)	15512.5	16714.9	16985.8	18745.8	17875.0	16751.2	102585.2	
Potrošnja - plan	11066.4	11045.5	12081.3	11667.1	11609.1	11858.0	69327.4	
Potrošnja - ostvarenje	10862.0	11350.7	10784.2	11470.9	11900.5	11918.9	68287.2	98.5
Isporuka drugim EES	4375.9	5060.9	5882.0	6908.7	5676.2	4528.4	32432.0	
Ukupno (6+7)	15237.9	16411.6	16666.2	18379.6	17576.6	16447.3	100719.2	
Vršna snaga (MW) - plan	21831.0	20470.0	21830.0	21660.0	21759.0	22274.0		
Vršna snaga (MW) - ostvarenje	22904.3	24045.1	23174.9	24194.4	24606.9	24612.2		110.6
Gubici - Plan	352.7	332.0	332.0	330.0	331.0	338.0	2015.7	
Gubici (4-8) - Ostvarenje	274.6	303.3	319.6	366.2	298.4	303.9	1866.0	92.6
Gubici (%) (12/4)*100	1.77	1.81	1.88	1.95	1.67	1.81	1.82	
Neisp. energija - kvarovii	2.939	2.990	2.251	2.042	0.904	3.111	14.237	
Neisp. energija - planirani zastojii	1.193	1.528	1.569	1.338	2.105	1.661	9.394	
Ukupna neisp. energija (14+15)	4.132	4.518	3.820	3.380	3.008	4.772	23.630	
Neisp. energija/Potrošnja (%) (16/6)*100	0.038	0.040	0.035	0.029	0.025	0.040	0.035	

Ostvarenje plana proizvodnje
za period 2007 - 2012 god.

Ostvarenje plana potrošnje
za period 2007 - 2012 god.

Aktualno stanje

- Nedorečenost i neharmoniziranost zakonodavnih okvira, neujednačeni entitetski pristupi, nepostojanje mjerodavnog tijela na razini BiH koje bi osiguravalo poštivanje preuzetih obveza po međunarodnim sporazumima i ugovorima, odnosno niz vrlo važnih pitanja se ne rješava kroz institucije na razini BiH
- BiH je neizgrađenošću institucija i tijela, kao i njihovoj izloženosti utjecajima interesnih skupina, reducirala mogućnost upravljanja i nadzora nad energetske dobrima
- Nedostatak usuglašene politike prostornog planiranja koja bi trebala biti iskazana kroz Prostorni plan BiH, nepostojanje usuglašanih pristupa problematici zaštite okoliša i dokumenata koji bi sljedili tu politiku, nedostatak pristupa problematici energetske učinkovitosti su samo dio pitanja koja su u izravnoj vezi s nepostojećom (Elektro)Energetskom strategijom

Indikativni plan razvoja proizvodnje

Dugoročni plan razvoja prijenosne mreže

Po propisanoj proceduri Dugoročni (desetogodišnji) plan razvoja prijenosne mreže izrađuje Elektroprijenos BiH

Do danas nije usvojen niti jedan Plan dugoročnog (desetogodišnjeg) plana razvoja prijenosne mreže.

Razlozi:

- različitosti proistekle kroz entitetske pristupe
- različitosti u pristupima unutar Elektroprijenosa BiH

Primjer odnosa struke i politike: BiH i VE

- Definirana moguća priključna/instalirana snaga vjetroelektrana kao i solarnih elektrana na EES BiH (10 % snage proizvodnih kapaciteta EES-a BiH)
- Preduvjet za uključenje novih proizvodnih objekata u Plan razvoja prijenosne mreže uvjetovati bilancnim uvrštenjem istog u Indikativni plan razvoja proizvodnje
- Entitetska ministarstva su nadležna za provedbu elektroenergetske politike
- Za sve proizvodne jedinice je moguće definirati elemente priključka na prijenosnu mrežu
- Elektroprijenos BiH kontinuirano ukazuje na prijetna pitanja u svezi OIE kao što su poticajna politika i njena regulativa, mogućnosti vođenja EES-a glede činjenice da se radi o nestalnoj energiji, potrebi nadzora nad procesima izdavanja koncesija za ove izvore energije,...
- Elektroprijenos BiH se suočava s teško rješivim problemima izgradnje prijenosne mreže u lokalnim zajednicama koje prednjače u izdavanjima koncesija na OIE

Kako dalje?

- prihvatiti prostor Bosne i Hercegovine kao zajednički, te na njemu implementirati načela dobrog i odgovornog gospodarenja resursima koji su nam na raspolaganju
- osigurati konsenzus po strateškim pitanjima unutar sektora
- usuglašavanje oko optimalnih rješenja mora biti naša svakodnevica
- struka ne smije biti u funkciji dnevne politike i populizma
- popularizirati energetiku, te informirati javnosti o energetskeim pitanjima koja su važna u procesu stvaranja kompetentne i zainteresirane društvene zajednice
- budućnost nam osigurava odgovoran pristup prema energetskeim dobrima koja su nam na raspolaganju

- aktivno izvršavati obveze na očuvanju okoliša
- razvijati i implementirati rješenja koja potiču energetske učinkovitost
- prihvatati i primjenjivati energetske tehnologije koje koriste obnovljive izvore energije sukladno stvarnim mogućnostima i potrebama društva
- kadrovsku politiku usmjeriti na formiranje i odgoj mladih stručnjaka koji će nas u budućnosti voditi, a neće biti opterećeni sindromima današnjih vladajućih elita

Kako dalje u Elektroprijenosu BiH?

1. na ključne pozicije imenovati stručne osobe koje mogu u zadanim okvirima postići nužne kompromise
2. redefinirati uspostavljeno načelo konsenzusa po svim pitanjima o kojima odlučuje Uprava ili Upravni odbor
3. preispitati Odluke koje su članovi Skupštine društva usvojili, a koje se različito tumače i otvaraju niz pitanja na koja nitko ne nudi odgovor
4. izmjeniti postojeći Zakon o prijenosu kako bi se jednoznačno tumačile nadležnost Uprave i Generalnog direktora
5. iskazane zahtjeve vlasnika kapitala uz odgovarajuće procedure provoditi sukladno mogućnostima
6. aktualne procese na izradi “novog Zakona o prijenosu” voditi u realnim okvirima
7. samo jasna i usuglašena institucionalna potpora Upravi i Upravnom odboru može Elektroprijenos BiH vratiti na poziciju gdje mu je i mjesto
8. osigurati efikasan način promjene onih koji ne izvršavaju definirane im zadaće
9. u najkraće mogućem vremenu pokrenuti procese koji su zaustavljeni 2007. god.

Zaključimo:

- Prijenosna mreža uz njen daljnji razvoj, može u pravilu prihvatiti i prenijeti sve količine proizvedene električne energije
- Elektroprijenos BiH je obvezan izvršavati definirane zadaće proistekle iz regulatornog okvira, aktualnih pravilnika i propisa, te rješavati i sva druga otvorena pitanja koja imaju dodirnih točaka sa predmetnom problematikom
- Potrebno je pravodobno osigurati harmoniziranje svih dokumenata koji su okvir za nesmetan rad upravljačkih struktura Kompanije

Hvala na pozornosti!!!